

**BBSEA (KARADENİZ'İN
MAVİLEŞTİRİLMESİ)
KÜRESEL ÇEVRE FONU (GEF) BÖLGESEL
PROJESİ**

PAYDAŞ KATILIM PLANI

TASLAK

EKİM 2021

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
1.1. Paydaş Katılım Planı	1
1.2. Arka Plan	1
1.3. Proje Hakkında Genel Bilgiler	2
2. DÜZENLEMELER VE GEREKLİLİKLER	2
2.1. Ülke Düzeyindeki Düzenlemelere Genel Bakış.....	3
2.2. Dünya Bankası ve GEF'in Paydaş Katılımı Gereksinimleri	4
3. ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN KISA ÖZETİ	5
4. PAYDAŞ TESPİTİ VE ANALİZİ	7
4.1. Paydaş Tespiti.....	7
4.2. Paydaş Analizi ve Haritalama.....	10
4.3. Hazırlık Aşamasındaki Paydaşlar	12
5. PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI	12
5.1. Paydaş Katılım Programının Amacı	12
5.2. Paydaş Katılımı İlkeleri	13
5.3. Teklif Edilen Bilgi Paylaşımı Stratejisi.....	14
5.4. Danışma Stratejisi.....	16
5.5. Hassas Grupların Görüşlerini Dahil Etmeye Yönelik Strateji	16
6. PAYDAŞ KATILIMI İLE İLGİLİ ROLLER, SORUMLULUKLAR VE KAYNAKLAR	17
7. ŞİKAYET BİLDİRİM MEKANİZMASI	18
8. İZLEME VE RAPORLAMA	20
8.1. Paydaşların İzleme Faaliyetlerine Katılımı	20
8.2. Paydaş Gruplarına Geri Bildirim Sağlanması.....	21
9. ÜLKEYE ÖZEL PKP'LERE YÖNELİK ŞABLON	21
10. KAYNAKÇA	21
11. EKLER	21

KISALTMALAR

BBSEA	Karadeniz'in Mavileştirilmesi
KK	Karadeniz Komisyonu
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
KEİ PERMIS	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Daimi Uluslararası Sekreterliği
BSTDB	Karadeniz Ticaret Kalkınma Bankası
TTÖ	Toplum Temelli Örgütler
ODG	Ortak Denizcilik Gündemi
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇSÇ	Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçeve Belgesi
ÇSYÇ	Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi
ÇSS	Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları
YK	Yönetim Kurulu
GEF	Küresel Çevre Fonu
KPG'ler	Kilit Performans Göstergeleri
İYP	İşgücü Yönetim Prosedürü
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
PUB	Proje Uygulama Birimi
BYK	Bölgesel Yönlendirme Komitesi
PKÇ	Paydaş Katılım Çerçevesi
PKP	Paydaş Katılım Planı
SÇSD	Stratejik Çevresel ve Sosyal Değerlendirme
KOBİ'ler	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
ToR	İş Tanımı
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
DB	Dünya Bankası

1. GİRİŞ

1.1. Paydaş Katılım Planı

Bu belge, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Daimi Uluslararası Sekreterliği (KEİ PERMIS) tarafından, Dünya Bankası (WB) desteği ve Küresel Çevre Fonu (GEF) finansmanı ile yürütülecek **Karadeniz'in Mavileştirilmesi GEF Bölgesel Projesi**'nin (Proje) Paydaş Katılım Planı'nı (PKP) teşkil etmektedir. Proje Gürcistan, Moldova, Türkiye ve Ukrayna olmak üzere dört ülkede gerçekleştirilecektir. Kesin proje yerleri şu anda bilinmemektedir.

Aşağıdaki ifadeleri içeren ÇSS10 paragraf 18 uyarınca: "Belirli hallerde, proje hakkındaki mevcut bilgi düzeyine bağlı olarak, PKP, paydaşları tespit etmek ve uygulama yeri belirlendikten sonra uygulamaya konulacak ÇSS'lere uygun bir katılım sürecini planlamak üzere genel ilkeleri ve bir işbirliği stratejisini ortaya koyan bir çerçeve yaklaşımı biçimini alır.", işbu PKP bir çerçeve yaklaşımı biçimini alır. Plan, proje yaşam döngüsü boyunca çeşitli paydaşlar arasında etkin katılımı sağlamak üzere her ülke için Paydaş Katılım Planlarının temelini oluşturan aşağıdaki adımları ana hatlarıyla sergileyecek şekilde tasarlanmıştır:

- ulusal ve bölgesel düzeyde kilit paydaşları belirleme ve haritalandırma stratejisi
- hem projeden etkilenen taraflar hem de diğer ilgili taraflar için katılım yaklaşımı
- paydaşları belirlemeye yönelik genel ilkeler ve işbirliği stratejisi
- DB ÇSS10 ve GEF Paydaş Katılımı Yönergeleri'ne uygun bir katılım süreci planı
- Şikayet Mekanizması ile ilgili ilkeler ve yol gösterici prosedürler

Ülkeye özel Paydaş Katılım Planları (PKP'ler) kesin konular, projeden etkilenen kişiler ve faaliyet takvimi hakkında daha fazla bilgi edinilir edinilmez ve faydalanıcı ülkelerde herhangi bir faaliyet başlamadan önce bu PKP'ye dayalı olarak hazırlanacaktır.

1.2. Arka Plan

Karadeniz, Türk Boğazları üzerinden Ege Denizi ile sınırlı bir etkileşim içerisinde, neredeyse tamamen kapalı ve bölgesel olarak uzunlamasına bir havzadır. Karadeniz'e kıyısı olan devletler Ukrayna, Romanya, Bulgaristan, Türkiye, Gürcistan ve Rusya'dır. Tuna, Dinyeper, Don, Rioni, Kodori ve Çoruh, Kızılırmak, Yeşilirmak, Sakarya, Güney Bug ve Dinyester gibi birçok büyük nehrin suları Karadeniz'e dökülür. Bunlardan ayrı olarak pek çok başka ülkenin su havzaları da sularını Karadeniz'e bırakmaktadır. Su toplama sahasının büyüklüğü ve neredeyse tamamıyla karasal yapısı Karadeniz'i insan kaynaklı (antropojenik) etkilere açık ve hassas hale getirmektedir.

Ötrofikasyona neden olan had safhada besin kirliliği, plastik ve deniz atıkları Karadeniz'in çevresel kalitesini kayda değer oranda azaltmaktadır. İklim değişikliğinin de Karadeniz'de erozyon, sel ve çevre kalitesi üzerinde olumsuz etkisi olduğu değerlendirilmektedir. Karadeniz'in bozulmasına neden olan en önemli süreç, büyük ölçüde tarımsal, evsel ve endüstriyel kaynaklardan gelen nitrojen ve fosfor bileşiklerinin neden olduğu yoğun ötrofikasyondur. Kanalizasyon deşarjı ve petrol kirliliği insan sağlığına tehdit oluşturur ve bazı durumlarda sürdürülebilir turizm ve su ürünleri yetiştiriciliğini de engelleştirir.

Kirlilik sorunlarının ele alınması, COVID sonrası dönemde Karadeniz'in sürdürülebilir kalkınması için büyük bir zorluk olmaya devam edecektir. Su kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması, insan sağlığı ve daha sağlıklı doğal yaşam alanları için önemlidir. Bu bağlamda, Dünya Bankası ve ortaklarınca Karadeniz'deki söz konusu kirlilik sorunu karşısında **Karadeniz'in Mavileştirilmesi GEF Bölgesel Projesi** adında yeni bir bölgesel yaklaşım planlanmaktadır. Proje, mevcut analitik çalışmalar temelinde kıyı ve deniz

kaynaklarındaki bozulmayı azaltmaya yönelik yenilikçi iş modellerinin belirlenerek fonlanması ve bu doğrultuda güvenilir kanıt temeli oluşturmayı amaçlamaktadır.

Proje, Ortak Denizcilik Gündemi (ODG) ile Gündem'e taraf olan yedi ülkeyi (Bulgaristan, Gürcistan, Moldova Cumhuriyeti, Romanya, Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Türkiye) desteklemeye yönelik girişimlerden de bir tanesidir. Proje Gürcistan, Moldova Cumhuriyeti, Türkiye ve Ukrayna'da ulusal düzeyde pilot faaliyetler içermektedir.

1.3. Proje Hakkında Genel Bilgiler

Proje kapsamında, Karadeniz'de kirliliğin önlenmesi için bölgesel işbirliğini ve özel sektör katılımının desteklenmesine yönelik ekonomik, teknik ve iletişim araçlarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Proje üç bileşenden oluşmaktadır.

Bileşen 1 Kirliliğin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik ekonomik rapor: Bölgede Mavi Ekonominin geliştirilmesi için bölgesel ve ülke düzeyinde kirliliğin neden olduğu etmenlerin iyi anlaşılması gerekir. Bu bileşen kapsamında ekonomik bir analiz hazırlanacak kirliliğin önlenmesine yönelik ekonomik bilgi eksikliği ele alınacak, Kirliliğin Tersine Döndürülmesine yönelik hazırlanan analitik çerçevenin üzerine BBSEA GEF Proje Katılımcısı (odak) Ülkelere yatırım tavsiyeleri hazırlanacaktır. Son olarak bu belge uluslararası ve ulusal düzeyde kabul edilmiş sürdürülebilir yatırım standartlarının hayata geçirilmesi sürecini destekleyecek, Karadeniz Ülkelerinde bulunan işletmecileri, kamu kurumlarını çalıştay ve çevrimiçi seminerler ile yatırım proje hazırlığı konusunda bilgilendirecektir.

Bileşen 2 Yeşil ve yenilikçi finans: Bu bileşen dört BBSEA GEF Proje Katılımcısı Ülkelerdeki kamu ve özel sektörlerinin hazırlık düzeyini artırırken kirliliğin önlenmesi, kirlilik yönetimi alanlarında finansal yatırım, yenilik ve teknolojiler ile buluşmalarına aracı olacaktır. *Eko-İnovasyon Yarışması* Karadeniz Bölgesindeki ötrofikasyon sorununu konu alan inovatif yaklaşımlarına finansman sağlayarak teşvik edecek, kamu kurumları, kalkınma ortakları ve potansiyel yatırımcılar inovatif çözümleri belirleyerek doğrulamasına ve bu çözümlere yatırım yapmasına ilişkin süreçlerde desteklenecektir. Proje aynı zamanda bu bileşen altında uygulanabilir çözümlerin ve yerlerin tespiti ve seçimi konusunda destek olacaktır.

Bileşen 3 Proje Yönetimi: Bu bileşen kapsamında GEF göstergeleri de dahil olmak üzere yeterli izleme yönetim ve izleme sistemleri oluşturulmak suretiyle proje verimliliği ve etkinliği sağlanarak aynı zamanda projeye özel katılım ve istişare mekanizmalarının devamlılığı sağlanacaktır. Bu bileşen altında proje faaliyetlerinin teknik yürütücülerine finansal yönetim ve satın alma, proje sonuçlarının izlenmesi, ilerleme raporlarının hazırlanması ve yerel uygulamalara uygun şikayet mekanizmalarının oluşturulması dahil olmak üzere çevresel ve sosyal çerçeveye (ÇŞÇ) uygunluk konusunda destek verilecektir.

2. DÜZENLEMELER VE GEREKLİLİKLER

Proje, bilgi alışverişi ve standart oluşturma yoluyla tüm Karadeniz ülkelerine fayda sağlayacak olsa da, Gürcistan, Moldova, Türkiye ve Ukrayna'da ulusal düzeyde faaliyetler gerçekleştirilecektir. Bu nedenle uygulama aşamasında ulusal düzenlemeler ile Dünya Bankası ÇSS10 ve GEF gerekliliklerine uyum gösteren dört ülke için paydaş katılım planları hazırlanacaktır.

2.1. Ülke Düzeyindeki Düzenlemelere Genel Bakış

Proje kapsamındaki dört ülkenin hepsinde kamu katılımı, danışma ve vatandaşlar için bilgiye erişim konusunda düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler ya bilgiye erişim gibi hususlarda anayasa hukuku yoluyla ya da özellikle çevre ve insan toplulukları üzerinde etkiye sahip olan kamu veya özel sektör projelerinde kamuoyu görüşünün alınmasını ve katılımı temin eden çevresel değerlendirme mevzuatı üzerinden yapılır. Aşağıda ulusal düzeydeki düzenlemelerin özeti yer almaktadır.

Gürcistan: Gürcistan Anayasası, **Madde 37, Bölüm 3'te** "herkesin sağlıklı bir çevrede yaşama, doğal ve kültürel çevreyi kullanma hakkı vardır. Herkes doğal ve kültürel çevreye özen göstermekle yükümlüdür"; **Madde 37, Bölüm 5'te** "bireyin çalışma ve yaşam ortamı hakkında tam, tarafsız ve zamanında bilgi edinme hakkı vardır"; ve **Madde 41, Kısım 1'de**, "Gürcistan vatandaşı olan bir kişi, yürürlükteki yasal mevzuata uygun olarak, devlete ait, mesleki veya ticari öneme sahip gizli bilgileri içermemesi koşuluyla, Devlet Kurumlarında bulunan resmi belgelerin yanı sıra vatandaş hakkındaki bilgilere erişme hakkına sahiptir." denilmektedir.

Gürcistan Çevresel Değerlendirme Yasası (**2017 tarih ve 890-IIS sayılı**) 7 Aralık 2017'de yürürlüğe girmiştir ve Gürcistan'da çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) süreci, prosedürleri ve çalışmalarının uygulanmasını düzenlemektedir. Kamu katılımı, ilgili kanunda öngörülen gerekliliklerdendir.

Moldova: Moldova Cumhuriyeti, hem bilgiye erişim hakkını hem de politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılımı kapsayan vatandaş/paydaş katılımı ile ilgili aşağıdaki mevzuata sahiptir:

- **982 / 2000 sayılı Bilgiye Erişim Kanunu**, bilgi sağlayıcılar ile bireyler arasındaki etkileşimi, bilgi sağlayıcıların yükümlülüklerini ve bilgiye erişim hakkının korunmasını düzenler.
- **64 / 2010 sayılı İfade Özgürlüğü Kanunu**, ifade özgürlüğünü garanti altına alır ve ifade özgürlüğü hakkı ile özel hayatın ve aile hayatının korunması arasındaki dengeyi düzenler.
- **239 / 2008 sayılı Karar Vermede Şeffaflık Kanunu**'nda karar verme süreciyle bağlantılı bilgilerin şeffaflığına ve kararların hazırlanması sırasında paydaşlara danışılmasına atıfta bulunmaktadır.
- **Moldova Cumhuriyeti İdari Kanunu**, dilekçe sahiplerinin haklarının ve meşru menfaatlerinin korunmasını sağlamak amacıyla vatandaşların ilgili makamlara yönelttikleri dilekçelerin değerlendirilmesi için bir prosedür belirler.
- **86 / 2014 sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Kanunu**, çevresel değerlendirmenin temelini oluşturmaktadır. Eksiksiz bir ÇED gerektiren projeler için, projenin ön aşamalarında ÇED'in hazırlanmasından önce (kapsam belirleme aşamasında) ve nihai (güncellenmiş) belgelerin yetkili devlet çevre kuruluşu tarafından incelenmesinden önce ÇED Bildirimi kamuya açıklanırkenki daha sonraki bir aşamada kamuoyu katılımı sağlanması zorunludur.
- **Moldova Cumhuriyeti Arbuluculuk Kanunu**, arbuluculuğu dostane bir alternatif bir uyuşmazlık çözümü olarak arbuluculuk süreci statüsünde düzenlemektedir.

Türkiye: Türkiye Cumhuriyeti bilgiye erişim hakkı, dilekçe hakkı ve politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılımı kapsayan vatandaş/paydaş katılımı ile ilgili aşağıdaki mevzuata sahiptir:

- **Dilekçe Hakkı (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası md. 74)**, Türkiye'de ikamet eden vatandaşların ve yabancıların kendilerini veya kamuoyunu ilgilendiren talep ve şikayetler ile ilgili olarak yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yazılı olarak başvurma bakımından sahip oldukları anayasal bir haktır.
- **Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (Madde 11)** herkesin bilgi edinme hakkına sahip olduğunu düzenlemekte olup, kurum ve kuruluşların talep edilen bilgileri 15 iş günü içinde sağlamaları gerekmektedir.
- **29186 sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (Madde 9)** toplulukları ve paydaşları proje hakkında bilgilendirmek ve onların fikir ve geri bildirimlerini almak için topluluk katılım toplantıları yapılmasını gerekli kılmıştır.

- **Anayasa Mahkemesine Şikayette Bulunma Hakkı (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Madde 148):** Herkes, Anayasa ile güvence altına alınan ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki temel hak ve özgürlüklerinden birinin kamu makamları tarafından ihlal edildiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine başvurabilir.

Ukrayna: Ukrayna Cumhuriyeti, hem bilgiye erişim hakkını hem de politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılımı kapsayan vatandaş/paydaş katılımı ile ilgili aşağıdaki mevzuata sahiptir:

- **Bilgiye Erişim Mevzuatı, Yönerge ve Uygulamalar:** Ukrayna Anayasası'nın 34. Maddesi, Ukrayna vatandaşları için bilgiye erişim hakkını garanti eder. 2939 sayılı 'Kamuya Açık Bilgilere Erişim Hakkında Kanun', 2657 sayılı 'Bilgi Edinme Hakkında Kanun' ve 183 sayılı 'Devlet Sırları Hakkında Kanun', kamuya açık çeşitli bilgilere erişim için düzenleyici çerçeveyi sağlamaktadır. 2939 sayılı 'Kamuya Açık Bilgilere Erişim Hakkında Kanun', kamu makamları tarafından tutulan bilgilerin gizli, sır veya yalnızca kurum içi kullanım için sınıflandırılmadıkça kısıtlanamayacağını belirtir.
- **Ukrayna Vatandaş Katılımı Mevzuatı:** 996 sayılı 'Kamu Politikasının Oluşturulması ve Uygulanması Bakımından Kamuoyu İstişaresi Usulüne Dair Yönetmelik', halkla istişarelerin biçim ve yöntemlerini belirlemekte ve konferanslar, toplantılar, seminerler, web konferansları gibi doğrudan istişareler ile kamuoyu anketleri gibi dolaylı biçimler arasında ayırım yapmaktadır. 234 sayılı Yönetmelik, yerel meclisin katılımıyla hükümet yürütme organları tarafından düzenlenecek anketler ve kamuoyu yoklamalarını yürütmek için özel prosedürler ortaya koymaktadır.
- **Ukrayna Şikayet Mekanizmaları:** 393 sayılı 'Vatandaş Temyizi Hakkında Kanun', şikayet mekanizmalarının uygulanmasını tanımlar (Madde 3, paragraf 4) ve düzenler (Madde 16-19). Hem ulusal hem de yerel makamlar, vatandaşların şikayetlerini tarafsız bir şekilde ele almak, vatandaşa haklarının ihlali durumunda tazminat ödemek ve şikayetlerin incelenmesinde alınan herhangi bir karar için gerekçe sağlamakla yükümlüdür.

2.2. Dünya Bankası ve GEF'in Paydaş Katılımı Gereksinimleri

Dünya Bankası	GEF
Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi'nin (ÇŞÇ) 10 numaralı Çevresel ve Sosyal Standardı (ÇSS) olan "Paydaş Katılımı ve Bilgilerin Açıklaması", 'Borçlu ile proje paydaşları arasındaki açık ve şeffaf katılımın uluslararası iyi uygulamaların temel bir unsuru olarak öneme sahip olduğunu' kabul eder.	GEF tarafından finanse edilen projelerin en iyi uluslararası uygulamalara uygun olması ve özellikle GEF Projelerine Kamuoyu Katılımına İlişkin GEF Politikası'nda belirtildiği gibi paydaş katılımı ve halkla istişare gerekliliklerini karşılaması gerekmektedir. Proje paydaş katılımı faaliyetleri sağlam olmalı ve proje kapsamındaki stratejiler, politikalar ve operasyonlar hakkında daha iyi farkındalık ve anlayış elde edilmesini teşvik etmek için yeterli bilgi paylaşımı yapılmalıdır.
Gereklilikler	

<ul style="list-style-type: none"> - Proje den etkilenen ve projeye ilgi duyan paydaşları ve hassas grupları belirlemek, - (i) paydaş tanımlama ve analizini; (ii) paydaşlarla katılımın nasıl gerçekleşeceğini planlanmasını; (iii) bilgi paylaşımını; (iv) paydaşlarla istişareyi; (v) şikayetlerin değerlendirilip yanıtlanmasını; ve (vi) paydaşlara raporlamada bulunulmasını içeren bir paydaş katılım planı hazırlamak, - Proje döngüsü boyunca paydaşlarla etkileşim kurmak - Paydaşlara zamanında, konuyla ilgili, anlaşılır ve erişilebilir bilgiler sağlamak ve onlarla kültürel olarak uygun istişareler gerçekleştirmek, - Paydaş Katılım Planını açıklamak ve paydaş görüşlerini almak, - Projeden etkilenen tarafların projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili endişelerini ve şikayetlerini zamanında almak ve çözmek için bir şikayet mekanizması teklif etmek ve uygulamak. 	<ul style="list-style-type: none"> - Projeden etkilenen veya etkilenebilecek kişi veya toplulukların yanı sıra diğer ilgili tarafları belirlemek, - Proje ömrü boyunca devam edecek süreci planlamak ve bir paydaş katılım planı hazırlamak, - İlgili paydaşların kendilerini potansiyel olarak etkileyebilecek çevresel ve sosyal hususlara bilgi paylaşımı ve anlamlı bir istişare süreci yoluyla uygun şekilde katılmalarını sağlamak, - Proje uygulaması sırasında anlamlı katılım yoluyla paydaşlarla sürekli olarak yapıcı bir ilişki sürdürmek.
--	--

Paydaş katılım planları, ulusal düzenlemelerin olmadığı durumlarda, Dünya Bankası ve GEF gerekliliklerini karşılayan bu çerçeveye uygun olarak hazırlanacaktır.

3. ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN KISA ÖZETİ

Projenin *hazırlık aşamasında* KEİ PERMİS, Ortak Denizcilik Gündemi'ni imzalayan ülkelerden gelen paydaşlarla 7 adet ulusal düzeyde istişare çalıştayını planlamıştır. Mayıs 2021 itibarıyla Gürcistan, Moldova, Türkiye, Ukrayna, Romanya ve Bulgaristan'da ulusal istişareler gerçekleştirilmiştir. Toplantılar, Dünya Bankası ülke web sitelerinin etkinlikler sayfasında duyurulmakta, Facebook ve Zoom üzerinden düzenlenmekte ve ülkelerin resmi dillerinde tercüme hizmeti verilmektedir.

Çalıştay, paydaşların deniz kirliliği ile ilgili kaynakları, etkileri ve önleme çabalarını ve ayrıca Proje tasarımı belirleyen ülkeye özgü kirlilik sorunlarını tartıştığı iki çalışma oturumu şeklinde tasarlanmıştır. Çalıştay en nihayetinde paydaşların Karadeniz'deki kirliliğe karşı ortak ve koordineli bir çözümün nasıl geliştirilebileceğini tartışmalarına yönelik açık bir platform teşkil etmiştir.

İstişare çalıştay belgeleri, sunumlar ve toplantı notları [KEİ web sitesinde](http://www.bsec-bsvkc.org/Forms/BlueingTheBlackSeaProject) yayınlanmıştır¹.

Ülke	Toplantı tarihi
Türkiye	4 Şubat 2021
Gürcistan	25 Şubat 2021

¹ <http://www.bsec-bsvkc.org/Forms/BlueingTheBlackSeaProject>

Ukrayna	11 Mart 2021
Moldova	22 Mart 2021
Bulgaristan	29 Mart 2021
Romanya	22 Nisan 2021

Ulusal istişare çalıştaylarındaki paydaş geri bildirimlerinin özeti:

Ulusal istişare toplantılarına 130’u aşkın paydaştan temsilciler katılmıştır. Uzmanlar, akademisyenler, hükümet yetkilileri, belediye temsilcileri ve işletmeleri içeren katılımcılardan bilgi toplanması istişare toplantılarının önemli bir kısmını teşkil etmiştir. Toplantılar esnasında bölgedeki deniz kirliliği ile ilgili kaynaklar, etkiler ve önleme çabalarını (bilgisel ve kurumsal eksiklikler) ve ayrıca her ülkedeki temel kirlilik sorunlarını belirlemek için katılımcılardan geri bildirimler alınmıştır. Elde edilen bulgular her ülke için bir ülke içi kirlilik teşhis belgesinin şekillendirilmesinde kullanılacak ve bu da Proje mimarisinin belirlenmesini ve etkili bir ulusal ve bölgesel teşhis aracının oluşturulmasını sağlayacaktır. Karadeniz’e kıyısı olan tüm devletlerde aşağıdaki amaçlar doğrultusunda ulusal istişare toplantıları düzenlenmiştir:

- deniz kirliliği ve Karadeniz’de kirliliğin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü ile ilgili acil konular ve öncelikler ile ilgili olarak paydaş topluluklardan alınan girdiler ve planlanan 'Karadeniz’i Mavileştirmek' (BBSEA) program mimarisi ve uygulama biçimlerini belirlemeye yönelik fırsatlar,
- sonraki eylemler için temel oluşturacak bir ulusal ve bölgesel kirlilik teşhis aracını destekleyecek bilgiler.

Katılımcılardan alınan ortak geri bildirimler şunlardır:

- Karadeniz’deki deniz kirliliği ile ilgili mevcut durumun ve eldeki sorunların teşhisine yönelik çalışmalara genel destek.
- Katılımcıların teşhis faaliyetlerinin ele alınması gereken ana eksiklikleri yansıttığı konusunda genel mutabakatı.
- Kirliliğin önlenmesine ilişkin mevzuatsal ihtiyaçlar ve iş girişimcilerinin kapasitesinin geliştirmesi ve banka veya kalkınma kurumları tarafından daha fazla yatırım yapılmasına duyulan ihtiyaç hakkında alınan genel geri bildirim.
- Tarım, sanayi, denizcilik ve deniz yoluyla yük taşımacılığı gibi bölgedeki kilit sektörler için yönergeler hazırlanması da katılımcılardan alınan geri bildirimlerden biridir.
- Ulusal düzeyde deniz kirliliği ve döngüsel ekonomi konusunda bir yatırım planının hazırlanmasına büyük ilgi mevcuttur. Katılımcılar, ulusal düzeyde bir döngüsel ekonomi planına, kirliliğin azaltılmasına yönelik inovasyona ve kilit sektörlerde yönergelerin hazırlanmasına duyulan ihtiyacı belirtmiştir.
- Yatırım hazırlığı, yatırım planlaması ve Eko-İnovasyon Yarışması katılımcılardan ilgi görmüştür.
- Tüm ülke katılımcıları bölgesel düzeyde kurumlarla işbirliğinin önemli olduğu konusunda geri bildirim sağlamıştır. Bilgi ve deneyim alışverişi sağlamak için paydaşlar arasındaki koordinasyonu ve diyalogu artırmak adına 7 ODG ülkesinin her birinde ulusal merkezler oluşturulmuştur.
- Katılımcılar, Eko-İnovasyon Yarışması kapsamında STK’ların katılımının ve dahil edilmesinin yanı sıra gençlerin projeye katılımını teşvik etmenin esas öneme sahip olduğunu belirtmiştir.

Projenin tasarımını şekillendirecek konular şunlardır:

- Sürdürülebilir bir iş standardı belirlemek ve sürdürülebilir iş uygulamalarını ve inovasyonu birlikte teşvik etmek,
- Eko-sürdürülebilir iş uygulamalarını ve inovasyonu teşvik etmek,
- Proje bileşenlerine bilgi alışverişi/yönetimi hususunu dahil etmek ve akıllı amaçlar ve hedefler belirlemek.

4. PAYDAŞ TESPİTİ VE ANALİZİ

4.1. Paydaş Tespiti

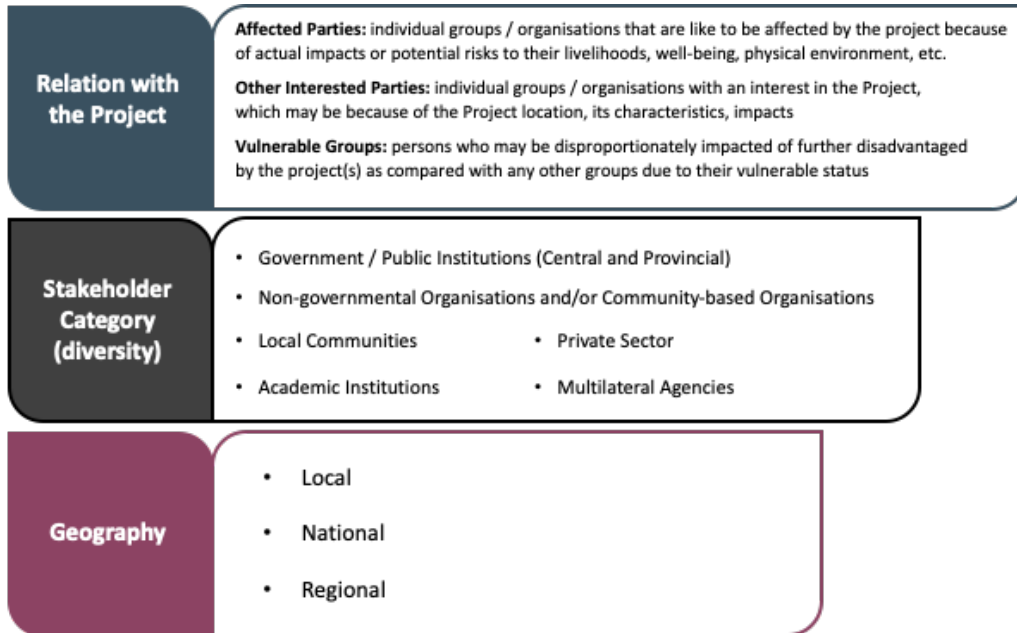
Paydaşlar, **projeden etkilenen veya etkilenmesi muhtemel olan ve projeye ilgi duyan kişi veya gruplar** olarak tanımlanır.

Projenin hazırlık aşamasında KEİ PERMIS ilgili devlet kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, ulusal ve bölgesel STK'lar ve uluslararası kuruluşlar arasından ilk kilit paydaşlarını belirlemiş ve bu paydaş gruplarının katılımıyla ulusal düzeyde istişare çalışmaları düzenlemiştir (katılımcı listesi için lütfen Ek 1'e bakınız).

Projenin bölgeselliği ve kapsamı dikkate alınarak, uygulama dönemine yönelik paydaş listesi geliştirilecektir. Proje, farklı paydaş gruplarını hedefleyen ve bunlar üzerinde etkisi olan üç ana uygulama aracına sahiptir:

- 1- Analiz ve politika/plan geliştirme
- 2- Farkındalık artırma ve eğitimler
- 3- Eko-İnovasyon Yarışması / Hibe Programı

Bu araçlar temelinde Projede kapsayıcı bir paydaş katılım sürecini sağlayacak paydaşların belirlenmesinde üç temel kategori gözetilmektedir.

Ülkeye özel paydaş katılım planları geliştirilirken, faydalanıcı ülkeler özellikle STK'lar ve topluluklardan olmak üzere farklı kategorilerden paydaşların katılımını temin etmek için dikkatli bir taramanın yapılmasını sağlayarak proje faaliyetlerinden etkilenen ve bu faaliyetlere ilgi duyan tüm ilgili

paydaşların listesini çıkaracaktır. Aşağıdaki tabloda ülkeye özgü paydaş tespitine temel oluşturacak paydaş grupları özetlenmektedir. Bu liste ayrıntılı olmamakla beraber her ülkenin kendine özgü bağlamına göre genişletilecektir. Proje uygulaması sırasında hazırlanacak ülkeye özel PKP'ler kapsamında ilgili yerel bağlamının ve ülkede desteklenecek alt projelerin niteliğinin dikkate alınacağı ülkeye özel paydaş belirleme ve haritalama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Aşağıdaki tablo belirlenen paydaşların bir ön listesini sunmaktadır.

Paydaş	Proje ile ilişkisi	Paydaş kategorisi	Coğrafya	Projeye uygunluk
Topluluklar	etkilenen	topluluk	yerel	
Çiftçiler (tarımsal üretim ve hayvancılık)				<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planların bireylerin geçim kaynakları ve/veya sosyokültürel pratikleri üzerinde etkisi olacaktır. • Hibeli projelerin bireylerin geçim kaynakları ve/veya sosyokültürel pratikleri üzerinde etkisi olabilir.
Balıkçılar (çoğunlukla denizle ilgili faaliyetlere bağlı geçim kaynakları dahil)				
Kadınların aile reisi olduğu haneler				
Kadın girişimciler				
Göçmen işçiler				
Mülteciler				
Ülke içinde yerinden edilmiş kişiler				
Kirlilikten etkilenen belirli sektörlerdeki işçiler				
Engelli bireyler				
Yaşlılar				
Etnik azınlıklar				
Gençler, genç girişimciler				
Çocuklar				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Yerel STK'lar / TTÖ'ler	etkilenen	STK / TTÖ	yerel	
Yerel iş dernekleri (tarım, su ürünleri yetiştiriciliği, turizm ve denizcilik alanlarında)				<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planların bu kuruluş ve örgütlerin üyelerinin geçim kaynakları üzerinde etkisi olacaktır. • Sürdürülebilir iş standartları eğitimleri, çalıştaylar, pilot projeler için hedef gruplardır.
Tarımsal kalkınma kooperatifleri				
Balıkçılık işletmeleri / su ürünleri kooperatifleri				
Turizm kooperatifleri				
Deniz yoluyla yük taşımacılığı yapan işletmeler				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Kamu kurum/kuruluşları	etkilenen	Kamu kurumu	ulusal	
Çevre bakanlıkları				<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planlara girdi sağlar • Ulusal planları uygular
Tarım, turizm, denizcilik bakanlıkları				
İnovasyon, teknoloji, KOBİ geliştirme alanlarında çalışan ulusal ajanslar				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Ulusal STK'lar	etkilenen / ilgili	STK	ulusal	
Ulusal düzeydeki iş dernekleri				<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planların bu kuruluş ve örgütlerin üyelerinin geçim kaynakları üzerinde etkisi olacaktır. • Ulusal planlara girdi sağlar
İnovasyon ve sürdürülebilirlik alanlarında çalışan STK'lar / İş dernekleri				
Tarım, su ürünleri, turizm, denizcilik, su yönetimi alanlarında çalışan STK'lar				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				

İşletmeler / Sektörler	etkilenen	Özel sektör	yerel / ulusal	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planların bu işletmeler/sektörler ve üyeleri üzerinde etkisi olacaktır. • Sürdürülebilir iş standartları eğitimleri, çalıştaylar, pilot projeler için hedef gruplardır. • Eko-İnovasyon Yarışması'na katılımlar bu kategoridedir.
Ticaret odası				
Tarım, su ürünleri yetiştiriciliği, denizcilik, balıkçılık, inovasyon ve teknoloji alanlarında çalışan KOBİ'ler				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Akademik / Üniversiteler	ilgili	Akademik kurumlar	ulusal	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planlara girdi sağlar
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Kalkınma Ajansları	ilgili		ulusal	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planlar kalkınma ajanslarının yatırım stratejilerini etkileyecektir.
Türkiye Karadeniz Bölgesi Bölgesel Kalkınma Ajansları				
Moldova Bölgesel Kalkınma Ajansı				
Ukrayna Ulusal Bölgesel Kalkınma Ajansları Birliği (NARDA)				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Belediyeler	etkilenen	yerel makamlar	yerel	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal planların girdi sağlayıcısı ve ortak uygulayıcısıdır • Sürdürülebilir iş standartlarının uygulayıcısıdır • Hibe alabilir
Her ülkenin Karadeniz bölgesindeki belediyeler				
Banka merkezleri / şubeleri	etkilenen / ilgili	özel/bankacılık sektörü	ulusal	Eğitimler ve yatırım kılavuzlarına yönelik çalıştayların hedef gruplarıdır.
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Uluslararası kuruluşlar	ilgili		uluslararası	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal ve bölgesel planlara girdi sağlar. • Kirlilik azaltma ve önleme yatırım rehberlerinin girdi sağlayıcısı ve uygulayıcısıdır. • Bilgi ve deneyim alışverişi
Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM)				
Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu (Karadeniz Komisyonu - KK)				
Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası (BSTDB)				
KEİ İş Konseyi				
Avrupa Komisyonu				
UNDP				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Uluslararası kuruluşlar	ilgili		uluslararası	Finansör
GEF				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				
Uluslararası STK'lar	ilgili	STK	uluslararası	<ul style="list-style-type: none"> • Bölgesel planlara girdi sağlar.
Uluslararası iş kuruluşları (Plastics Europe)				
<i>Lütfen bu kategoriyle ilgili paydaşları ekleyin.</i>				

4.2. Paydaş Analizi ve Haritalama

Paydaş analizi, belirlenen paydaşların projenin geçim kaynakları üzerindeki olumlu veya olumsuz **etkilerine**, sosyal ve kültürel uygulamalarına, projeye üzerindeki **nüfuzlarına**, beklenti ve endişelerini gösteren **ilgilerine** ve son olarak **tutumlarına** göre göreceli olarak incelenmesi sürecidir. Proje kapsamında bölgesel ve ülke düzeyinde paydaş analizine yönelik olarak aşağıdaki tablo kullanılacaktır.

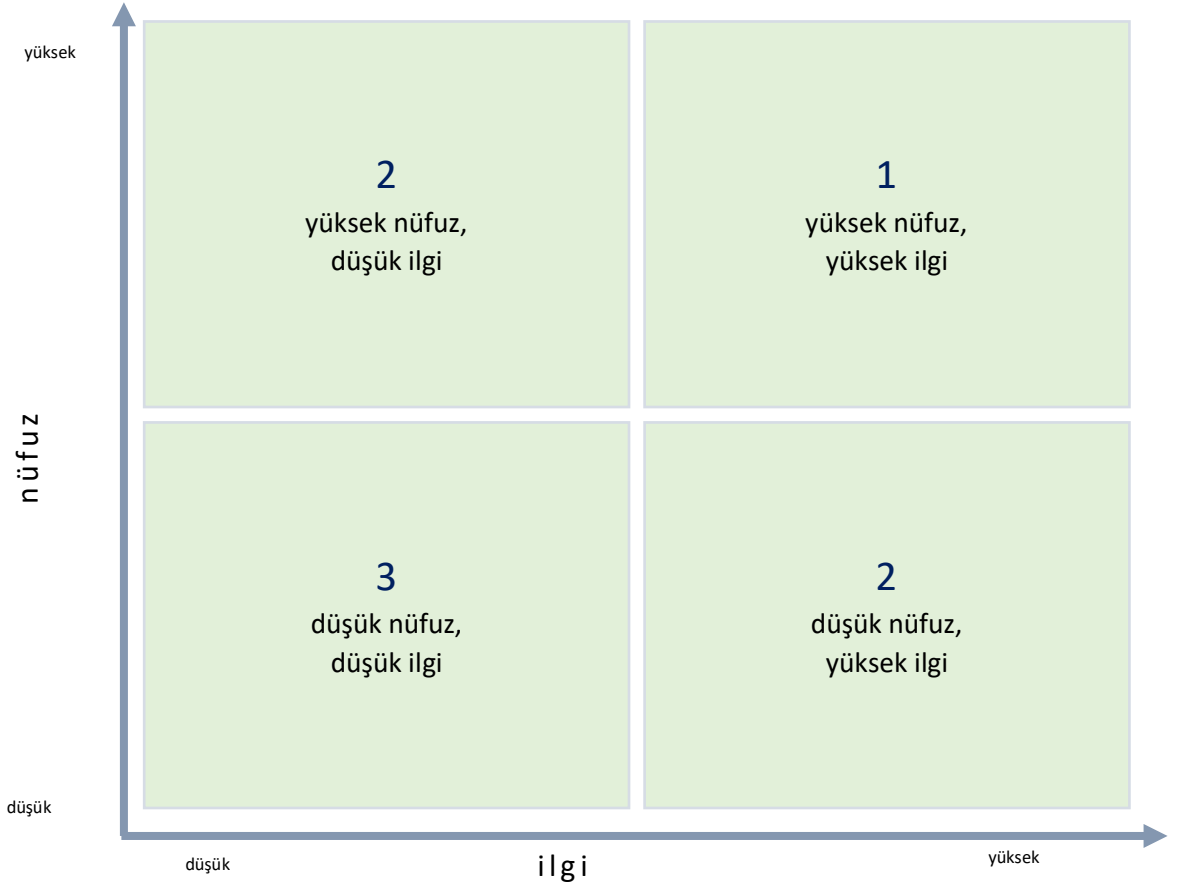
Paydaş kategorisi	Paydaş	Etki/İlgi düzeyi (yüksek/düşük)	Etki düzeyi (yüksek/düşük)	Beklenti / Endişe	Tutum
Topluluklar	Çiftçiler, balıkçılar, Kadınların aile reisi olduğu haneler, kadın girişimciler, göçmen işçiler, mülteciler, ülke içinde yerinden edilmiş kişiler, engelliler, yaşlılar, etnik azınlıklar, kirlilikten etkilenen belirli sektörlerdeki işçiler, gençler vb.				
STK / TTÖ	Yerel STK'lar/TTÖ'ler (iş dernekleri vb.)				
	Ulusal iş dernekleri				
	İnovasyon, teknoloji, sürdürülebilirlik alanlarında çalışan STK'lar Tarım, su ürünleri, turizm, denizcilik, su yönetimi alanlarında çalışan STK'lar				
Kamu kurumları	Çevre bakanlıkları				
	Tarım, turizm, denizcilik bakanlıkları vb.				
Kamu kurumları	KOBİ'lerle ilgili Ulusal Ajanslar				
	İnovasyon, teknoloji, sürdürülebilirlik alanlarında çalışan ulusal ajanslar				
	Bölgesel Kalkınma Ajansları				
Yerel makamlar	Belediyeler				
Akademik	Üniversiteler				
	Araştırma merkezleri				
Özel sektör	KOBİ'ler				
Finans/Yatırım kuruluşları	Ulusal Bankalar				
	Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası (BSTDB)				
	KEİ İş Konseyi				
Uluslararası kuruluşlar / Çok taraflı kuruluşlar	Avrupa Komisyonu				
	UNDP				
	GEF				
	Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu (Karadeniz Komisyonu - KK)				
	Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM)				
	Uluslararası iş kuruluşları (Plastics Europe)				

Bu analizin ardından, Proje paydaşlarının haritalandırılması için etki-nüfuz tablosu kullanılacaktır. Etki-nüfuz seviyelendirmesine göre paydaşlar bir matrise yerleştirilecektir. 1 numaralı kutudakiler birincil paydaşlar, 2 numaralı kutudakiler ikincil paydaşlar ve 3 numaralı kutudakiler üçüncül paydaşlardır. Bu şekilde paydaşlarla düzenlenecek katılım faaliyetlerinin düzeyi ve temposu belirlenmiş olacaktır (bkz. aşağıdaki Paydaş Haritalama Şeması).

Proje hakkında daha fazla bilgi mevcut olduğunda, faydalanıcı ülke bölgesel, ulusal ve yerel paydaşların belirlenmesi ve analizi için bir çalıştay düzenleyecektir. Bu çalışmanın sonucunda faydalanıcı ülke, her bir paydaş grubuna yönelik katılım yöntemlerini, araçlarını ve zamanlamasını ayrıntılarıyla gösteren paydaş katılım planına son halini verecektir.

Benzer bir paydaş analizi ve haritalama yaklaşımı, Eko-İnovasyon Yarışması ve Hibelere yönelik başvuru belgelerine dahil edilecektir. Başvuru sahiplerinden proje teklifleriyle birlikte bir paydaş katılım planı sunmaları istenecektir.

Paydaş haritalama şeması

4.3. Hazırlık Aşamasındaki Paydaşlar

Projenin bu aşamasında paydaşlar aşağıdaki tabloda sıralanan ulusal, bölgesel ve uluslararası kuruluşlar arasından belirlenir. Projenin plan ve politika geliştirme bileşeni dikkate alınarak, uluslararası/bölgesel, ulusal ve yerel düzeyde tarım, turizm, denizcilik, su ürünleri yetiştiriciliği ve su yönetimi alanlarında çalışan STK'lar, TTÖ'ler, odalar/birlikler ve bilimsel kuruluşlar dikkatli bir şekilde taranacaktır.

Paydaş	Proje ile ilişkisi	Paydaş kategorisi	Coğrafya	Projeye uygunluk
Gürcistan Çevre Koruma ve Tarım Bakanlığı	etkilenen / ilgili	devlet kurumu	ulusal	<ul style="list-style-type: none">Ulusal ve bölgesel planlara girdi sağlar.Ulusal planları uygular.
Moldova Tarım, Bölgesel Kalkınma ve Çevre Bakanlığı	etkilenen / ilgili	devlet kurumu	ulusal	
Türkiye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	etkilenen / ilgili	devlet kurumu	ulusal	
Türkiye Tarım ve Orman Bakanlığı	etkilenen / ilgili	devlet kurumu	ulusal	
Ukrayna Ekoloji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	etkilenen / ilgili	devlet kurumu	ulusal	
Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM)	ilgili	uluslararası kuruluş	bölgesel	<ul style="list-style-type: none">Ulusal ve bölgesel planlara girdi sağlar.
Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu (Karadeniz Komisyonu - KK)	ilgili	uluslararası kuruluş	bölgesel	<ul style="list-style-type: none">Ulusal ve bölgesel planlara girdi sağlar.
Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası (BSTDB)	etkilenen / ilgili	uluslararası kuruluş	bölgesel	Kirlilik azaltma ve önleme yatırım rehberlerinin girdi sağlayıcısı ve uygulayıcısıdır
KEİ İş Konseyi	etkilenen / ilgili	uluslararası kuruluş	bölgesel	Kirlilik azaltma ve önleme yatırım rehberlerinin girdi sağlayıcısı ve uygulayıcısıdır
GEF	ilgili	uluslararası kuruluş	uluslararası	Finansör
UNDP	ilgili	uluslararası kuruluş	uluslararası	Bilgi ve deneyim alışverişi, en iyi uygulamalar.
Avrupa Komisyonu	ilgili	uluslararası kuruluş	uluslararası	Bilgi ve deneyim alışverişi, en iyi uygulamalar.
Plastics Europe	ilgili	STK	Uluslararası	Bölgesel planlara girdi sağlar.

5. PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI

5.1. Paydaş Katılım Programının Amacı

Projenin kilit paydaşlar tarafından sahiplenilmesi, Projenin başarılı bir şekilde uygulanması için hayati önem taşımaktadır. Paydaş katılım programı aşağıdakileri sağlamak için tasarlanmıştır:

- projenin farklı paydaş gruplarının geri bildirimlerini, girdilerini ve/veya endişelerini dikkate almaya yönelik etkin katılım mekanizmalarına sahip olması,

- projenin paydaşlar tarafından sahiplenilmesinin sürdürülmesi.

Proje Uygulama Birimi (PUB) hazırlık, uygulama, izleme ve kapanış olmak üzere proje yaşam döngüsü boyunca tüm proje aşamalarında ilgili paydaş grubunun karakteristik özelliklerine bağlı çeşitli yöntemler kullanarak yerel, ulusal ve bölgesel düzeyde katılım faaliyetleri yürütecektir.

KEİ PERMIS, paydaşlarla olan etkileşimlerin belgelenmesine büyük önem vermektedir. Proje kapsamında etkileşimleri kayıt altına almak ve izlemek için bir *paydaş katılım günlüğü* kullanılacaktır. Günlük, yaşayan bir araçtır ve yeni bir paydaş dahil edildiğinde, herhangi bir paydaşın tutumunda bir değişiklik olduğunda veya her katılım faaliyetinden sonra gözden geçirilmesi ve güncellenmesi gerekir. PUB, bu günlüğü paydaşların tutumundaki değişiklikleri ve hafifletilen endişeleri izlemek ve kaydetmek için bir izleme aracı olarak kullanacaktır. Bu araç proje kapsamındaki izleme ve raporlamayı doğrudan destekleyecektir.

Gelişmiş bölgesel diyalog ve işbirliği, projenin arzu edilen önemli sonuçlarından biridir. KEİ PERMIS proje uygulamasının başlangıcında ulusal ve uluslararası düzeyde kilit paydaşlardan oluşan üç organ oluşturacaktır. Bu organlar proje yönetimindeki rollerinin yanı sıra ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeydeki kilit paydaşların katılımına da hizmet edecektir. Proje güncellemesi, en iyi uygulamalar gibi hususlarda bu kilit paydaşlarla zamanında ve sürekli bilgi paylaşımını sağlayacaktır. PUB, bu toplantıların başında paydaş katılım performansına ilişkin ayrı bir bölümü de içeren kısa bir proje ilerleme güncellemesi sunacaktır.

- **Bölgesel Yönlendirme Komitesi:** BYK, politika düzeyi ve stratejik rehberlik sağlayan ilgili ulusal bakanlıkların temsilcilerinden oluşacaktır.
- **Yönetim Kurulu:** Yönetim Kurulu KEİ ve ulusal kurumları içerecektir. Bu ulusal kurumlar arasında Gürcistan Çevre Koruma ve Tarım Bakanlığı, Moldova Tarım, Bölgesel Kalkınma ve Çevre Bakanlığı, Türkiye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ukrayna Enerji ve Çevre Koruma Bakanlığı yer almaktadır.
- **Danışma komitesi:** Dünya Bankası, KK, UNDP, Avrupa Komisyonu; iş kuruluşları (ör. Plastics Europe); Banka(lar) (BSTDB); BBSEA Özel Temsilcisi.

5.2. Paydaş Katılımı İlkeleri

Projenin paydaş katılım süreçleri aşağıdaki temel ilkelere dayalı olacaktır. Bu ilkeler PUB'nin ilgili tüm paydaşlarla açık, yapıcı, kapsayıcı ve saygılı bir diyalog kurmasını ve aynı zamanda bir çalışma ilişkisi oluşturmasını sağlayacaktır.

- **Amaçlı Plan:** Etkili bir katılım için bir plan tasarlanması ve uygulanması.
- **Tutarlılık ve Uygunluk:** Katılım faaliyetlerinin proje yaşam döngüsü boyunca tutarlı ve uygun olmasının temin edilmesi.
- **Anlamlı Bilgiler:** Aktif ve bilgilendirilmiş katılım için paydaşlara anlamlı bilgiler sunulması.
- **Kapsayıcılık:** İlgili tüm paydaşların, nüfuz düzeylerinin ve projeden nasıl etkilendiklerinin tespiti ve katılımlarının kolaylaştırılması.
- **Çok Kanallılık:** Kültürel olarak uygulanabilir ve tüm farklı paydaş grupları tarafından erişilebilir olan çeşitli kanalların, araçların ve materyallerin belirlenmesi.
- **Zamanındalık:** İlgili paydaşların sürecin en başından dahil edilmesi ve ne zaman ve nasıl katılım sağlanacağı konusunda uzlaşmaya varılması.
- **Yerindenlik:** Katılımcıların yalnızca çevrimiçi mekanizmalar aracılığıyla değil, mümkün olduğunca yerel olarak da dahil edilmesi.

- **Şeffaflık:** Paydaşlar nezdinde şeffaflık ve bilgi paylaşımı kültürünün teşvik edilmesi ve paydaş girdilerinin projeyi nasıl şekillendireceğinin anlatılması.
- **Saygı:** Paydaşların uzmanlığının, bakış açısının, bilgi birikiminin ve ihtiyaçlarının kabul edilmesi ve bunlara saygı gösterilmesi ve karşılıklı öğrenme kültürünün teşvik edilmesi.

5.3. Teklif Edilen Bilgi Paylaşımı Stratejisi

Proje, çeşitli aşamalarda paydaşlarla paylaşılacak aşağıdaki bilgilere sahiptir.

- Proje özeti ve belgeler
- Çevresel ve sosyal belgeler; SÇSD İş Tanımı, SÇSD Raporu, ÇSYÇ, ÇSYP, PKÇ, PKP, İYP
- Şikayet Mekanizmaları
- Eko-İnovasyon Yarışması duyurusu, başvuru prosedürü, değerlendirme sonuçları
- Hibe duyurusu, başvuru prosedürü, değerlendirme sonuçları
- Proje ilerleme güncellemeleri
- Proje çıktıları: eylemsizlik maliyeti analizi, ulusal planlar, vb.

Yazılı materyaller üretilecektir. Belgelerin içeriği, formatı ve dili paydaş gruplarının ihtiyaçlarına göre uyarlanacaktır.

Projenin başlamasıyla birlikte her ülkede paydaşlara yönelik olarak proje ekibi ve uzmanların katılımıyla sanal bir tanıtım günü etkinliği düzenlenecektir. Bu şekilde paydaşların proje hakkında soru sorması, proje ekibi ve diğer paydaşlarla bir araya gelmesi için bir platform oluşturulacaktır. Bu aynı zamanda Proje'nin paydaş grubunu zenginleştirmesine yardımcı olacak ve proje görünürlüğünü sağlayacaktır. PUB, her yıl Covid-19 kısıtlamalarına bağlı olarak sanal veya yüz yüze ulusal ve uluslararası tanıtım günü etkinlikleri düzenleyecektir.

Eylemsizlik analizi raporu, ulusal planlar, duyurular ve Eko-İnovasyon Yarışması ve hibe programı sonuçları gibi proje çıktıları da paydaşlarla paylaşılacak bilgiler arasında değerlendirilmektedir.

Bilgi paylaşımının zamanlaması ve yöntemleri her bir paydaş grubu için farklılık gösterebilir. Aşağıdaki tabloda proje aşamasına göre ana bilgi paylaşımı faaliyetleri özetlenmektedir. Bu faaliyetler ülkeye özel paydaş katılım planlarında detaylandırılacaktır.

Proje aşaması	Açıklanacak bilgiler	Paydaş grupları	Teklif edilen yöntemler	Zamanlama
Tasarım ve Hazırlık	<ul style="list-style-type: none"> • Proje Özeti • Çevre ve sosyal belgeler (SÇSD İş Tanımı, ÇSYÇ, PKÇ, İYP) • Şikayet mekanizmasının mevcudiyeti 	<ul style="list-style-type: none"> Bakanlıklar Yerel makamlar Ulusal / uluslararası STK'lar Bölgesel kuruluşlar Uluslararası kuruluşlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Resmi yazışma • E-posta • KEİ Sanal bilgi web sitesi • Video konferans toplantıları • Sanal bilgi paylaşım toplantıları 	2021 sonuna kadar
Uygulama	<ul style="list-style-type: none"> • Proje özeti • Proje Değerlendirme Belgesi • Ç&S belgeleri • Şikayet mekanizması ve raporları • Proje ilerleme güncellemeleri • Eğitimler, çalıştaylar 	<ul style="list-style-type: none"> Bakanlıklar Yerel makamlar Ulusal / uluslararası STK'lar Bölgesel kuruluşlar Uluslararası kuruluşlar Topluluklar 	<ul style="list-style-type: none"> • Komite toplantıları • Video konferans toplantıları • Yerel makamlar ve yerel kuruluşlarla yüz yüze görüşmeler • Radyo, TV, gazete ve sosyal medya duyuruları • Çalıştaylar 	

	<ul style="list-style-type: none"> Eko-İnovasyon Yarışması duyurusu, başvuru prosedürü, sonuçlar Hibe duyurusu, başvuru prosedürü, sonuçlar Proje çıktıları: Eylemsizlik maliyeti analizi, ulusal planlar, yatırım kılavuzları 	Yerel STK'lar / TTÖ'ler Ulusal ve yerel işletmeler Üniversiteler Bilimsel kurumlar	<ul style="list-style-type: none"> Sanal tanıtım günü etkinliği KEİ web siteleri ve sosyal medya hesapları Hassas gruplarla odak grup toplantıları 	
Kapanış	<ul style="list-style-type: none"> Proje ilerlemesi ve nihai rapor Proje sonuçları 	Tüm paydaşlar	<ul style="list-style-type: none"> Basın Bildirileri Web sitesi duyuruları E-posta Kapanış etkinliği 	

Proje, proje alanındaki paydaşlar arasındaki kültürel, sosyo-ekonomik, dil ve eğitim farklılıklarını tanıır. Proje, paydaş grubuna bağlı olarak ilgili dilde ilgili bilgilerin hazırlanmasını ve sağlanmasını temin edecektir. Bu paydaşlara yönelik olarak çeviri gerektiren kilit belgeler ve etkileşim türleri, her ülke için PKP hazırlığı esnasında belirlenecektir.

Tüm bilgi paylaşım belgeleri ve proje çıktı dokümanları KEİ Sanal Bilgi web sitesinde yayınlanacaktır: <http://www.bsec-bsvkc.org/Forms/BlueingTheBlackSeaProject>

PUB, tüm paydaşlara belgelere nasıl ulaşabileceklerini bildirecek ve web sitesi bilgilerini paylaşacaktır.

Gelişmekte olan COVID-19 pandemi durumu ve halka açık toplantılar ve insan hareketlerine ilişkin kısıtlamalar gibi ulusal hükümetler tarafından uygulanan periyodik kısıtlamalar dikkate alınarak, istişareleri ve paydaş katılımını virüs bulaşmasını azaltmak için yürürlüğe konan yerel mevzuat, politikalar ve fiziksel mesafe normları üzerinden yönetmenin alternatif yolları değerlendirilecektir. Proje kapsamında yerel epidemiyolojik duruma uygun paydaş katılımı yöntemleri seçilecektir.

Paydaş katılımına yönelik bu alternatif yaklaşımlar arasında çevrimiçi kanallar (ör. WebEx, Zoom, Skype, vb.) aracılığıyla toplantı düzenlemeye yönelik makul çabalar gösterilmesi, çeşitlendirilmiş iletişim araçları ve sosyal medyaya, sohbet gruplarına, özel çevrimiçi platformlara ve mobil uygulamalara (ör. Facebook, Twitter, Instagram, Viber, WhatsApp grupları, proje web bağlantıları/web siteleri vb.) daha fazla önem verilmesi de bulunmaktadır.

Ülke düzeyindeki Covid-19 önlemlerine bağlı olarak PUB, projeyi ve içeriğini ve istişare sürecini tanıtmak ve proje ilerlemesi hakkındaki güncel bilgileri düzenli olarak paylaşmak amacıyla yerel yönetimler ve balıkçılık işletmeleri/su ürünleri kooperatifleri, tarımsal kalkınma kooperatifleri, turizm kuruluşları vb. yerel kilit paydaşlarla yüz yüze toplantılar düzenlemeyi değerlendirebilir. Bu tür toplantıların mümkün olmaması halinde alternatif sanal yöntemler kullanılacaktır.

Eko-İnovasyon Yarışması ve hibeler Projenin ana bileşenlerinden biridir. PUB, teklif çağrısı duyurusunun kamuya açık olmasını ve medya, gazete, sosyal medya, potansiyel başvuru sahipleri ve ilgili taraflardan oluşan yerel ve ulusal ağlar dahil olmak üzere ilgili iletişim kanallarını kullanan tüm ilgili taraflara iletilmesini sağlayacaktır. PUB ayrıca programları, başvuru prosedürünü ve değerlendirme kriterlerini tanıtmak için yerel ve ulusal düzeyde bilgilendirme toplantıları düzenlemeyi de değerlendirecektir. Yerel düzeydeki etkileşimler, yerel kuruluşlardan gelen başvuruları teşvik etmek için önemlidir.

Eko-İnovasyon Yarışması ve hibeler hakkındaki tüm bilgiler KEİ Sanal Bilgi Merkezi'nde yayınlanacaktır. Web sitesinde başvuru süreci ile ilgili "sorular ve cevaplar" için özel bir bölüm olacaktır. Başvuru sahipleri, e-posta yoluyla veya KEİ Sanal Bilgi Merkezi'ndeki bir arayüz aracılığıyla başvuru ve değerlendirme süreci hakkında soru sorabilirler. Alınan ve cevaplanan tüm sorular web sitesinde

yayınlanacaktır. PUB, gelen sorular temelinde çevrimiçi açıklama toplantıları düzenlemeyi de değerlendirecektir.

Proje kapsamında Eko-İnovasyon Yarışması ve hibe programı başvuru sahipleri başvurularının sonucu hakkında yazılı olarak bilgilendirilecektir. Sonuçlar ayrıca KEİ Sanal Bilgi Merkezi'nde de yayınlanacaktır.

PUB, Eko-İnovasyon Yarışması ve hibeler için katılımçılık temelli ve şeffaf bir değerlendirme süreci izlemeyi amaçlamaktadır. Bu süreç kilit paydaşlarla değerlendirme kriterlerinin belirlenmesini veya ulusal, bölgesel ve uluslararası paydaşların temsilcilerinden oluşan bir değerlendirme komitesinin oluşturulmasını içerebilir.

5.4. Danışma Stratejisi

Proje, paydaşlara danışmanlık sunulmasını gerektiren çok çeşitli konu ve belgelere sahiptir. Hazırlık aşamasında proje kapsamı ve Ç&S belgeleri, geri bildirim ve girdilerini almak üzere paydaşlarla paylaşılacaktır. Projede bu aşamada sanal toplantılar, bire bir görüşmeler, anketler ve odak grup toplantıları gibi çeşitli yöntemler kullanılacaktır.

Bir plan/politika geliştirme bileşenine sahip olan bu Proje, planlar/politikaların uygulanmasıyla topluluklar ve geçim kaynakları üzerinde etkilere sahip olacak makro düzeyde bir çalışma olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle projenin başarısı için katılımçılık temelinde bir ihtiyaç analizi ve plan geliştirme hayati önem taşımaktadır.

PUB başta üreticiler, balıkçılar, kırsal turizm ve denizcilikten gelen insanlar ile hassas gruplar olmak üzere etkilenen toplulukların temsilinin ilk olarak ulusal düzeyde ve kapsam ayrıntılandırıldığı da yerel düzeyde sürdürülmesini temin edecektir. Bu katılım, bahsedilen grupların kurduğu odalar, birlikler gibi ulusal düzeydeki kuruluşlar ve ardından her ülkeye bağlı olarak yerel düzeydeki kuruluşlar aracılığıyla sağlanacaktır. Ulusal makamlar bu süreçte kritik bir rol oynayacaktır. PUB, kaynakları ve kapasitelerini göz önünde bulundurarak ulusal kurumlara teknik destek sağlayacaktır.

5.5. Hassas Grupların Görüşlerini Dahil Etmeye Yönelik Strateji

Dezavantajlı veya savunmasız ifadeyle projeden olumsuz etkilenme olasılığı daha yüksek olan ve/veya bir projenin faydalarından yararlanma olanakları diğerlerinden daha sınırlı olan kişiler kast edilmektedir. Böyle bir bireyin/grubun genel istişare sürecinden dışlanması/sürece tam olarak katılamaması da daha olasıdır ve bu nedenle katılımı sağlamak için özel tedbirler ve/veya yardım gerekebilir.

Projenin bölgeselliği ve politika/plan geliştirme bileşeni göz önüne alındığında, yerel STK'lar ve yerel topluluklar gibi yerel paydaşlar hassas gruplar arasında değerlendirilecektir. Bu paydaşlar, bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdakileri içerebilir:

- geçim kaynakları büyük oranda balıkçılık gibi denizle ilgili faaliyetlere bağlı olan haneler,
- kadınların aile reisi olduğu haneler,
- göçmen işçiler,
- mülteciler,
- ülke içinde yerinden edilmiş kişiler,
- kirlilikten etkilenen belirli sektörlerdeki işçiler,
- engelli bireyler,
- yaşlılar,
- etnik azınlıklar,

- gençler,
- çocuklar vb.

Eko-İnovasyon Yarışması ve hibeler bileşeni dikkate alındığında, yerel düzeydeki KOBİ'ler, kadın sahipli KOBİ'ler ve genç girişimciler proje faaliyetlerine dahil edilmeleri ve bilgilendirilmeleri için özel önlem alınması gereken paydaşlar arasındadır.

Ülkeye özel PKP'ler ile diğer hassas gruplar tespit edilecek ve belirli gruplara göre farklılaştırılmış yaklaşımlara duyulan ihtiyaç belirlenecektir.

Proje kapsamında hassas grupları proje faaliyetlerine dahil etme konusunda yerel düzeydeki paydaşların dikkatli bir şekilde taranmasıyla başlayan proaktif bir yaklaşım benimsenecektir. PUB, yerel iş derneklerinin ve yerel STK'ların ülkeye özel paydaş katılım planlarına dahil edilmesini sağlayacaktır. Bu kuruluşlar aracılığıyla temsil edilmeyen bireyler için odak grup toplantıları, yüz yüze görüşmeler gibi ek katılım araçları tanımlanmıştır.

6. PAYDAŞ KATILIMI İLE İLGİLİ ROLLER, SORUMLULUKLAR VE KAYNAKLAR

KEİ PERMİS, KEİ çalışanlarından bir proje yöneticisi ve bu proje için özel olarak görevlendirilecek 9 personelden oluşan ve proje uygulama birimi (PUB) olarak görev yapacak bir proje ekibi oluşturacaktır.

PUB, paydaş katılım programının ve projenin Şikayet Mekanizmasının uygulanmasından sorumludur.

Bölgesel Yönlendirme Komitesi (BYK) ve Yönetim Kurulu (YK), uygulama üzerinde izleme rolüne sahip olacaktır. PUB, BYK ve YK paydaş katılım programı ve şikayet mekanizması için temel performans göstergelerini değerlendirecek ve belirleyecektir.

Paydaş katılım planının yürütülmesine yönelik bütçe kapsamında yazılım geliştirme, farklı paydaşlarla katılım faaliyetleri, iletişim ve görünürlük materyalleri ve etkinlikler planlanacaktır. Genel PKP faaliyetleri için tahmin edilen bütçe 219.500 Amerikan dolarıdır. Bütçe kırılımı aşağıda sunulmuştur.

Faaliyet	birim	birim sayısı	Birim maliyet (USD)	Toplam maliyet (USD)
Etkinlikler ve Toplantılar				
Sanal tanıtım günü ve diğer sanal paydaş toplantıları için dijital platformlara abonelik	yıl başına	4	\$500	\$2.000
Yıllık ulusal ve yerel paydaş katılım etkinlikleri	etkinlik başına	12	\$3.500	\$42.000
Paydaşların hibeli projelere yönelik izleme ziyaretleri	ziyaret başına	8	\$5.000	\$40.000
Proje kapanış etkinliği (ulusal düzeyde, 4 adet)	etkinlik başına	4	\$10.000	\$40.000
Tasarım ve baskı				
İletişim materyalleri (infografikler, görseller, posterler, broşürler vb.)	Götürü usulü	1	\$10.000	\$10.000
Şikayet mekanizması materyalleri (şikayet formu dahil)	Götürü usulü	1	\$2.500	\$2.500
Hizmetler				
İletişim materyallerinin ve Ç&S belgelerinin çevirisi	ülke başına	4	\$3.000	\$12.000

Paydaş katılımı yazılımı	hizmet başına	1	\$20.000	\$20.000
Paydaş katılım performansı için üçüncü taraf izleme hizmetleri	hizmet başına	1	\$28.000	\$28.000
Şikayet mekanizması hakkında proje personeline, kilit paydaşlara ve yüklenicilere/hibe alanlara verilecek eğitimler	eğitim başına	4	\$2.000	\$8.000
İhtiyat akçesi				\$15.000
Toplam				\$219.500

Topluluklarla yüksek etkileşim sıklığına ve yerel ve ulusal düzeyde sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkilere sahip olabilecek ve altı aydan uzun süren hibeli projelerde, paydaş katılım planının uygulanmasından ve PUB'a düzenli olarak raporlama yapılmasından sorumlu olacak en az bir Halkla İlişkiler Sorumlusu bulunmalıdır.

Ülkeye özel PKP'ler yararlanıcı ülkelerdeki proje faaliyetleri başlamadan önce hazırlanacak, paylaşılacak ve istişare edilecektir. Ülkeye özel PKP'lerin hazırlanmasından KEİ sorumlu olacaktır.

7. ŞİKAYET BİLDİRİM MEKANİZMASI

Proje kapsamı dikkate alındığında, PUB Bileşen 1 kapsamındaki faaliyetler bakımından şikayetlerden ziyade geri bildirimler alınmasını beklemektedir. İyi yapılandırılmış bir bilgi paylaşımı ve danışma planı, projenin bu bileşeninde kritik öneme sahiptir.

Proje, tüm paydaşlarla açık ve saygılı bir diyalog kuracak ve topluluk üyelerinden, STK'lardan, işletmelerden, hükümet ve endüstri gruplarından ve diğer paydaşlardan gelen geri bildirimleri memnuniyetle karşılayacaktır. Geri bildirimler sorular, yorumlar, bilgi talepleri, öneriler, endişeler ve şikayetleri içerebilir. Tüm geri bildirimler belgelenecek ve yanıtlanacaktır. Bazı geri bildirimler bir şikayeti tanımlayabilir. Bu durumda PUB şikayet prosedürünü başlatacaktır.

Şikayetlerin eğitimlerin ve bilinçlendirme kampanyalarının düzenlendiği, hibeli projelerin finanse edildiği ve uygulamaya başlandığı projenin ikinci bileşeninin hayata geçirilmesi esnasında ortaya çıkması daha olasıdır. PUB, projenin uygulanmasıyla birlikte bir şikayet mekanizması geliştirecek ve uygulayacaktır. Şikayet mekanizması, Hibe Alanlar ve hibeli projelerin paydaşları dahil olmak üzere tüm paydaşlara tanıtılacaktır.

Amaç

Proje, aşağıdakileri sağlamak üzere şeffaf ve tarafsız bir şikayet mekanizmasına sahip olacaktır:

- sorunların ve endişelerin zamanında ve proaktif bir şekilde çözümlenmek üzere mümkün olduğunca erken tespiti
- Proje performansının sürekli iyileştirilmesi
- Projenin anlamlı paydaş katılımına olan bağlılığını ve paydaşların görüş ve kaygılarına saygı duyulduğunu göstermek.

İlkeler

Proje, aşağıdaki temel ilkelere dayalı bir şikayet bildirim prosedürüne sahip olacaktır:

- Herhangi bir kişi veya kuruluş endişelerini, şikayetlerini ve sıkıntılarını herhangi bir zamanda, misilleme korkusu olmadan dile getirebilir.
- Tüm şikayetler adil ve saygılı bir şekilde ele alınacaktır.
- Bir şikayet alındığında, PUB şikayetin alındığını teyit etmek için beş (5) iş günü içinde ilgili paydaşa yanıt verecektir. Bu süre içerisinde paydaşa ne zaman geri dönüş yapılacağı, şikayete ilişkin sonraki süreçte atılacak adımlar ve ekip içerisindeki irtibat kişisi hakkında gerekli bilgiler verilir. Şikayetler 30 takvim günü içinde çözülecektir.
- Şikayetlerin alınması, araştırılması ve çözümü ile ilgili süreç tutarlı ve şeffaf olacaktır.
- Şikayetler ve bağlantılı araştırma ve kararlar hakkındaki bilgiler belgelenecektir.
- Etkilenen paydaşlar hakkındaki kişisel bilgiler gizli tutulacaktır. PUB, gerektiğinde diğer gizlilik taleplerine saygı duyacaktır. Şikayetlerin isimsiz sunulmasına olanak tanınacaktır. Şikayet mekanizması ayrıca cinsel taciz ve cinsel sömürü ve istismarla ilgili şikayetleri de alacaktır.
- Hibe alanların faaliyetleri dahil olmak üzere Proje faaliyetleri, proje yönetimi, PUB faaliyetleri veya yüklenici ile ilgili şikayetler şikayet mekanizması aracılığıyla sunulabilir.
- Etkilenen paydaşlar, diledikleri zaman Dünya Bankası'nın Şikayet Mekanizmasını ve/veya harici çözüm yollarını takip etmeyi seçebilirler.

Kayıt, Takip ve İzleme

Şikayet bildirimini paydaş katılımının bir parçası olduğundan, Projede paydaş katılım yazılımı kapsamında geri bildirimlerin yanı sıra şikayetlerin de alınması için bir arayüz bulunacaktır. Bu arayüz şikayetlerin cevap sürelerine göre sistematik olarak yönetilmesine yardımcı olacaktır. Dünya Bankası, GEF ve Bölgesel Yönlendirme Komitesi, şikayet yönetimi istatistiklerini ve performansını görebilecekleri bu yazılıma erişim sahibi olacaktır.

Hibe alanlar dahil tüm proje personeli ile *şikayet mekanizması* hakkında bir farkındalık oluşturma toplantısı gerçekleştirecektir. Projeye bağlantılı herhangi bir etkiyi yönetmek ve azaltmak üzere paydaşların geri bildirimlerini alma ve endişelerinden haberdar olmada şikayet mekanizmasının güçlü araçlardan biri olduğunun Proje personeli tarafından algılanması çok önemlidir. Projede şikayet yönetimi performansı ile ilgili kilit performans göstergeleri (KPG'ler) belirlenecektir.

Süreç

Şikayet mekanizmasının amacı, kimler için olduğu, bu kapsamda hangi ilkelere uyulacağı, bir paydaşın bir endişesini/şikayetini nasıl dile getireceği ve endişenin/şikayetin nasıl yönetileceği açıklanarak bu mekanizma tüm paydaşlara tanıtılacaktır. Mekanizma hibeli projelerin paydaşlarına açık bir şekilde anlatılacaktır.

Şikayet formları çevrimiçi olarak yayınlanacak, ayrıca gerektiğinde basılarak yerel paydaşlara dağıtılacaktır. Formlar 6 dilde olacaktır: İngilizce, Gürcüce, Moldovaca, Türkçe, Ukraynaca ve Rusça.

Şikayetler beş aşamada yönetilecektir.

1. Aşama - Geri bildirim alınması: Paydaşlar Proje ile ilgili geri bildirimlerini bir toplantı sırasında sözlü olarak, web sitesi, e-posta, çağrı veya resmi yazışma yoluyla ve benzeri birçok şekilde iletebilirler. Her durumda PUB, bu geri bildirimlerin belgelenmesini, sürece dahil edilmesini ve gerekli şekilde yanıtlanmasını sağlayacaktır. Bazı durumlarda bu süreç kapsamında bir şikayet tespit edilebilir. Bu halde 2. Aşama başlatılır. *PUB istemleri beş (5) iş günü içinde yanıtlayacaktır.*

2. Aşama - Şikayetin kaydedilmesi: Bir şikayet tespit edildiğinde resmi olarak kaydedilir ve kendine ait bir kimlik numarası verilir. Şikayetin türüne ve ciddiyetine göre sınıflandırılır. Şikayeti dile getiren kişiye/kişilere geri bildirimlerinin alındığını bildiren ve şikayet sürecindeki sonraki adımları, bu adımlar için gerekli tahmini süreleri ve ilgili irtibat kişisini açıklayan bir ilk yanıt gönderilir.

3. Aşama - Araştırma ve çözüm: PUB, şikayetleri ve şikayeti şekillendiren koşulları araştıracaktır. Bu araştırmalar geciktirmeden yapılacaktır. Araştırma sonuçları gözden geçirilecek ve bir çözüm önerilecektir. Çözüm geliştirilmesi ilgili kişi(ler) ile ve bazı durumlarda bağımsız bir üçüncü taraf ile istişareyi de içerebilir. Önerilen çözüm daha sonra resmi olarak tüm taraflara iletilecektir. *PUB, süreci tamamlayacak ve şikayetçiye 30 takvim günü içinde yanıt verecektir.*

4. Aşama - Çözüm: Çözüm tüm taraflarca kabul edilirse uygulanır ve şikayet kapatılır. Çözüm kabul edilmezse yeniden ele alınır ve revize edilmiş bir çözüm önerilebilir. Etkilenen kişi(ler), üzerinde anlaşmaya varılmış bir çözüm bulunmaması da dahil olmak üzere, herhangi bir durumda harici çözüm yollarına başvurmayı seçebilir.

5. Adım - İzleme ve Değerlendirme: Çözüm uygulandıktan sonra izlenecek ve etkinliği değerlendirilecektir. Tüm taraflar, çözümün uygulandığı konusunda bilgilendirilecek ve şikayet bildirim süreci ve uygulaması hakkında geri bildirim sağlama fırsatına sahip olacaktır.

Dünya Bankası Şikayet Sistemi

Dünya Bankası (DB) destekli bir projeden olumsuz etkilendikleri kanaatinde olan topluluk ve bireyler proje düzeyindeki mevcut şikayet mekanizmalarına veya DB'nin Şikayet Giderme Servisine (Grievance Redress System - GRS) şikayetlerini gönderebilirler. GRS projeye ilişkin sorunları ele almak amacıyla şikayetlerin derhal gözden geçirilmesini sağlar. Projeden etkilenen topluluk ve bireyler şikayetlerini politikaları ve prosedürlerine uymama yoluyla bir hasarın gerçekleşip gerçekleşmediğini veya gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini belirleyen DB Bağımsız Teftiş Kuruluna gönderebilirler. Endişelerin doğrudan Dünya Bankasının dikkatine sunulması ve Banka Yönetimine cevap verme fırsatı tanınmasının ardından herhangi bir zamanda şikayette bulunulabilir.

8. İZLEME VE RAPORLAMA

8.1. Paydaşların İzleme Faaliyetlerine Katılımı

Takip ve izleme yöntemlerinin yanı sıra araçlar da kilit paydaşlarla görüşülecektir. İlerlemenin nasıl izleneceği ve verilerin nasıl toplanacağı ve analiz edileceği komite toplantılarında tartışılacak ve kararlaştırılacaktır. Proje performansı ve paydaş katılımına yönelik KPG'ler, bölgesel yönlendirme komitesinin ve yönetim kurulunun üyeleri arasında bulunan kilit paydaşlarla birlikte belirlenecektir.

PUB, hibeli projelerin izlenmesi için topluluk üyeleri, STK temsilcileri, akademisyenler ve belediye ve bakanlık uzmanlarından oluşan bir grup oluşturacaktır. Her grup izleme çalışmasının kapsamını, kriterlerini ve zamanlamasını belirleyecektir. Hibe izleme kapsamında her bir hibeli projeden etkilenen gruplarla yüz yüze görüşmeler de yapılacaktır.

Proje belgeleri ve Ç&S gereksinimleri doğrultusunda proje performansına yönelik üçüncü taraf izleme yapılacaktır.

8.2. Paydaş Gruplarına Geri Bildirim Sağlanması

Paydaş katılım programını yönetme performansı takip edilecek, izlenecek ve borç verenler, Dünya Bankası ve GEF'in yanı sıra paydaşlara da bildirilecektir. Raporlarda borç verenlere yönelik olarak paydaş katılım faaliyetleri (yerel topluluk, hassas gruplar ve STK katılımı ile ilgili alt bölümlerle) ve şikayetler ayrı bölümler halinde ele alınacaktır. KPG'ler doğrultusunda güncellenmiş paydaş haritası ve şikayet yönetim performansı raporlara eklenecektir.

PUB, komite toplantılarını (Bölgesel Komite, Yönetim Kurulu, Danışma Komitesi) paydaş katılımı faaliyetleri ve şikayetler hakkında kısa bir bilgi güncellemesi ile başlatacaktır. Bu güncellemeler hassas gruplar, yerel topluluklar ve STK'lar ile istişareleri ve geri bildirim ve şikayetlerin özetini içerecektir.

Hibeler için, hibeli proje raporlama şablonunda paydaş katılımı ve topluluklarla istişarelere yönelik bir bölüme yer verilecektir. Hibe alanlar ilerleme raporlarıyla birlikte güncellenmiş paydaş haritalarını sunacaktır.

PUB ayrıca paydaş katılımı KPG'lerini ve ilerleme güncellemelerini aylık/üç aylık dönemlerle proje web sitelerinde yayınlayacaktır.

9. ÜLKEYE ÖZEL PKP'LERE YÖNELİK ŞABLON

Tablolarla desteklenen Dünya Bankası Paydaş Katılım Planı şablonu ülkeye özgü PKP'lerin hazırlanmasında kullanılacaktır. Bkz. Ek 2.

10. KAYNAKÇA

Dünya Bankası, 2018, *Template for ESS10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure, Stakeholder Engagement Plan and Stakeholder Engagement Framework*

Dünya Bankası, 2018. *Guidance Note for Borrowers, Environmental and Social Framework for IPF Operations, ESS10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure*

11. EKLER

EK 1 - Ulusal İstişare Toplantılarının Katılımcı Listesi

Türkiye - 4 Şubat 2021

- Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Sinop Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Deniz Biyolojisi Bölümü
- Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı
- KTÜ Deniz Bilimleri Fakültesi
- Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı

- Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- TÜRÇEV Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı
- Türkiye Çevre Eğitim Vakfı
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı
- İller Bankası
- Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB)

- İstanbul Sarıyer Belediyesi
- UNDP Türkiye
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Tübitak) Marmara Araştırma Merkezi
- Avrupa Komisyonu
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsü
- Çevresel Kıyı Bölgeleri Konferansı (CPMR)
- Ankara Üniversitesi Su Yönetimi Enstitüsü
- Karadeniz Yardım Mekanizması

Gürcistan - 25 Şubat 2021

- Gürcistan Çevre ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Batum Şota Rustaveli Devlet Üniversitesi
- Gürcistan Eğitim, Bilim ve Spor Bakanlığı
- KAFKASYA BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
- Gürcistan Ulusal Çevre Ajansı
- KAFKASYA ÇEVRE STK AĞI
- Acara Tarım Bakanlığı
- Fauna & Flora International
- Guria Yönetmel Bölgesi Temsilcisi
- UNDP Gürcistan
- Kobuleti Belediyesi
- Energy Efficiency Centre Georgia
- Batum Devlet Denizcilik Akademisi
- SOCAR Industrial Services LLC
- İv. Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi
- Karadeniz Yardım Mekanizması

Ukrayna – 11 Mart 2021

- Ukrayna Çevre Koruma ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Ukrayna Eğitim ve Bilim Bakanlığı
- Ukrayna Dışişleri Bakanlığı
- Ukrayna Ekonomi, Ticaret ve Tarımsal Kalkınma Bakanlığı
- Ukrayna Ulusal Fen Bilimleri Akademisi, SGK MorGeoEcoCenter
- Управління екології та природних ресурсів Миколаївської ОДА (Nikolaev Yönetmel Bölgesi Ekoloji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)
- Департамент екології та природних ресурсів ОДА (Yönetmel Bölgesi Ekoloji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)
- Ukrayna Ulusal Fen Bilimleri Akademisi Deniz Biyolojisi Enstitüsü
- Odessa Devlet Çevre Üniversitesi
- Bilhorod-Dnistrovsky Kent Konseyi
- Ukrayna Devlet Balıkçılık Ajansı
- ДП "Адміністрація морських портів України" (SE "Ukrayna Limanlar İdaresi")
- Ukrayna Ulusal Antarktika araştırma merkezi
- Hydrogen System Engineering LLC
- Агентство местного развития Коблевской ОТГ (Koblevskaya OTG yerel kalkınma ajansı)
- Ukrayna Ulusal Ekoloji Merkezi
- Kherson Devlet Denizcilik Akademisi

- Ecoaction STK
- Ukrayna balıkçılık endüstrisi inovasyon kümesi STK
- АБ "УКРГАЗБАНК" (JSB UKRGASBANK)
- AGBK
- UNDP
- Agricola STK
- Ulusal Bilimler Akademisi Deniz Jeolojisi, Jeokolojisi ve Tortul Cevher Oluşumu Sorunları Merkezi

- Odessa I.I. Mechnikov Ulusal Üniversitesi
- Ассоциация Портовое сообщество (Liman Topluluğu Derneği)
- Amiral Makarov Ulusal Gemi Yapımı Üniversitesi
- Ukrayna Ortak Denizcilik Gündemi Ulusal Merkezi
- Daynewspaper
- Çevresel Kıyı Bölgeleri Konferansı (CPMR)

Moldova – 22 Mart 2021

- Moldova Cumhuriyeti Tarım, Bölgesel Kalkınma ve Çevre Bakanlığı
- Moldova Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı
- Moldova Cumhuriyeti Su Havzası Yönetimi Kurumu
- Moldova Cumhuriyeti Çevre Ajansı
- Агентство Регионального Развития АТО Гагаузия (ATO Gagauzia Bölgesel Kalkınma Ajansı)
- Фонд Образования и Развития – Молдова (Eğitim ve Gelişim Vakfı – Moldova)
- Devlet Hidrometeoroloji Servisi
- Universitatea de Stat din Tiraspol (Tiraspol Eyalet Üniversitesi)
- Academia de administrare Publică (Kamu Yönetimi Akademisi)
- Moldova Cumhuriyeti Turizm Sektörü İşveren Derneği

- Kimya Enstitüsü
- Avusturya Kalkınma Ajansı
- ICS "DANUBE LOGISTICS" Srl
- Güç Mühendisliği Enstitüsü
- EU4Environment Moldova
- EcoContact
- Caroma Nord Moldova STK
- IRR Here and Now STK
- AO, Ecostrategii
- NGO OIKUMENA
- Toplum ve Çevre Kaynak ve Analiz Merkezi (RAC)
- FAO Akdeniz ve Karadeniz Genel Balıkçılık Komisyonu
- Karadeniz Yardım Mekanizması
- PWC

Bulgaristan – 22 Nisan 2021

- Bulgaristan Cumhuriyeti Çevre ve Su Bakanlığı
- Bulgaristan Cumhuriyeti Bölgesel Kalkınma ve Bayındırlık Bakanlığı
- Bulgaristan Cumhuriyeti Ulaştırma, Haberleşme ve Bilişim Bakanlığı
- Bulgaristan Cumhuriyeti Turizm Bakanlığı
- Bulgaristan Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı
- Varna Belediyesi
- Bulgaristan Denizcilik İdaresi - Varna Müdürlüğü

- Bulgar Limanları Altyapı Şirketi
- Stara Zagora Bölgesel Ekonomik Kalkınma Ajansı
- Bulgaristan Fen Bilimleri Akademisi Oşinoloji Enstitüsü
- Bulgaristan Fen Bilimleri Akademisi Ekonomik Araştırma Enstitüsü
- Nikola Vaptsarov Deniz Harp Okulu
- Burgas Dr. Asen Zlatarov Üniversitesi

- Burgas Free University
- Plovdiv Üniversitesi "Paisii Hilendarski"
- Karadeniz Enstitüsü Derneği
- Regional Cluster "North-East"
- Bulgaristan Karadeniz Yerel Yönetimler Birliği
- Burgas bölge bilgi noktası
- Port of Varna EAD
- Varna Ticaret ve Sanayi Odası
- Bulgaristan Deniz Ticaret Odası
- Marine Cluster Bulgaria
- Kıyı ve Deniz Araştırmaları Merkezi (CCMS)
- Via Pontica Vakfı
- Bulgar Biyolojik Çeşitlilik Vakfı
- "CHAR - Karadeniz Kalkınma Derneği - Burgas"
(Kar Amacı Gütmeyen Kamu Yararına Kuruluş)
- FLAG Shabla- Kavarna-Balchik
- FAO Akdeniz ve Karadeniz Genel Balıkçılık Komisyonu
- Karadeniz Yardım Mekanizması
- Avrupa Kültür Turizmi Enstitüsü EUREKA NPO
- Ekolojik Modernizasyon Enstitüsü
- Karadeniz STK Ağı
- "Forum" Derneği
- Cosmos Shipping AD
- Ulusal Bölgesel Kalkınma Merkezi
- Avrupa Komisyonu
- Bon Marine Ltd.

EK 2 - Ülkeye Özel Paydaş Katılım Planları Şablonu

1. Giriş ve Proje Tanımı
2. Önceki Paydaş Katılım Faaliyetlerinin Kısa Özeti
3. Paydaş Tespiti ve Analizi

Paydaş Tespit Tablosu

Paydaş	Proje ile ilişkisi	Paydaş kategorisi	Coğrafya	Projeye uygunluk

Paydaş Analizi Tablosu

Paydaş kategorisi	Paydaş	Etki/ilgi düzeyi (yüksek/düşük)	Etki düzeyi (yüksek/düşük)	Beklenti / Endişe	Tutum

4. Paydaş Katılım Programı
 - 4.1. Teklif edilen bilgi paylaşımı stratejisi
 - 4.2. Teklif edilen istişare stratejisi
 - 4.3. Hassas grupların görüşlerini dahil etmek için teklif edilen strateji
 - 4.4. Paydaş Katılımı Faaliyet Planı

Proje aşaması	Paydaş	Katılım amacı	Kullanılan yöntemler	Zamanlama / Sıklık	Mekan	Sorumluluklar

5. Kaynaklar ve Sorumluluklar
6. Şikayet Mekanizması
7. İzleme ve Raporlama

EK 3 – Geri Bildirim ve Şikayet Formu

Geri Bildirim ve Şikayet Formu

Tarih		
İsim		
İletişim Bilgileri	e-posta	
	telefon	
	adres	
İletişim için tercih edilen dil	<i>İngilizce, Gürcüce, Moldovaca, Türkçe, Ukraynaca, Rusça</i>	

Genel geri bildirim

Lütfen yorumlarınızı, sorularınızı veya endişelerinizi özetleyin.

--

Şikayet

Lütfen olayı veya şikayeti açıklayın.

--

Olay tarihi

--

Olay yeri

Ülke / Şehir / Köy

Çözüm için ne önerirsiniz?

--

Lütfen bu olayla/şikayetle ilgili olabilecek diğer bilgileri de ekleyin. *Bunlar arasında fotoğraflar, belgeler ve şikayeti anlamak için faydalı olabilecek her şey bulunabilir.*

Kişisel bilgileriniz paydaş istişaresi kapsamında veri analizi ve şikayetinize yanıt verilmesi amacıyla kaydedilecektir. Sağladığınız bilgiler şikayet çözüme kavuşturmak amacıyla gerektiğinde Projede yer alan diğer taraflarla paylaşılabilir; ancak herhangi bir üçüncü tarafa satılmayacak veya iletilmeyecektir. Şikayet çözümüne dahil olmayan taraflara bilgi iletildiği durumlarda kişisel bilgileriniz verilmeyecektir. Kişisel bilgilerinize almak için istediğiniz zaman BBSEA-GEF Projesi ile iletişime geçme ve doğru olmadığını düşündüğünüz herhangi bir kişisel bilgiyi BBSEA-GEF'in düzeltmesini talep etme hakkına sahipsiniz.